

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/16/2022
Identifikačné číslo spisu:	1114210086
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1114210086.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ J. D., bývajúceho v Y. W., J.. N.. Š. Č.. XXX/XX, 2/ P. D., bývajúcej v Y. W., J. Č.. X/X, zastúpených splnomocnenkyňou Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Hajdukova č. 12, IČO: 47 234 318, proti žalovanej KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefánikova 17, IČO: 31 595 545, zastúpenej splnomocnenkyňou Advokátska kancelária LEGAL CASES s. r. o., so sídlom v Dunajskej Strede, Alžbetínske námestie 328, IČO: 36 720 097, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10C/67/2014, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. októbra 2019, sp. zn. 3Co/244/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia 1/ a 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 10C/67/2014-354 z 28. februára 2018 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ 35 000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy a vo zvyšku žalobu zamietol. Uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ 35 000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy a vo zvyšku žalobu zamietol. Stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal. Opravným uznesením č. k. 10C/67/2014-503 z 28. júla 2021 opravil obchodné meno žalovanej postupom v súlade s ustanovením § 224 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 1 ods. 1 a 2, § 4 ods. 2 písm. a/, § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za prevádzku motorových vozidiel (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“), § 11, § 13 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 6 zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní obetí poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 215/2006 Z. z.“) a následne uviedol, že námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie nepovažoval za dôvodnú. Žalovaná je poisťovňou, v ktorej bolo povinné zmluvné poistenie motorového vozidla spoločnosti ZANOTRANS s. r. o., ktorá skutočnosť nebola medzi stranami sporu sporná, v dôsledku prevádzky, ktorého došlo k usmrteniu syna

žalobcov. Pasívna vecná legitímácia žalovanej vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 15 zákona č. 381/2001 Z. z., s poukazom na právny názor vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/168/2009 z 20. apríla 2011, ako aj na ostatné rozhodnutia uvedené v odôvodnení, na ktoré sa žalovaná odvolávala, ktoré boli prekonané rozsudkami Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-22/12 z 24. októbra 2013 a C-277/12 z 24. októbra 2013, nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 666/2016- 36 z 11. októbra 2016 (bod 22), ako aj rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo/1/2016 z 31. júla 2017 (bod 23), z ktorých odôvodnení vyplýva, že poisťovňa je pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú uplatňujú pozostali po obeti dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ktorá sa stala 27. januára 2016, v dôsledku ktorej zahynul syn žalobcov, nebohý R. D..

3. Následne súd prvej inštancie poukázal na výklad tzv. motorových smerníc a posudzovanie pojmu škoda na základe eurokonformného výkladu s poukazom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, ako aj najvyšších súdnych autorít ustálil, že náhrada nemajetkovej ujmy je jednou z náhrad krytých povinným zmluvným poistením. Pod pojmom ujma na zdraví je potrebné zaradiť aj ujmu, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo, uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity osoby, čo zahŕňa fyzickú, ako aj psychickú traumu. Náhrady nemajetkovej ujmy sa okrem obetí škôd môžu domáhať aj ich pozostali, pretože to únieové právo nevyklučuje. Podotkol, že ustanovenia týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy patria do časti Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahu do ochrany osobnosti (§ 11 a nasl.) a ktorá je nezávislá od časti, týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom slova zmysle (§ 415 a nasl. Občianskeho zákonníka). Zodpovednosť poisteného za spôsobenie dopravnej nehody a usmrtenie syna žalobcov vznikla na základe dopravnej nehody a má okrem trestnoprávnej, aj občianskoprávnu povahu, vplýva aj na poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým - žalobcom 1/a 2/. Súd prvej inštancie po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania a pri posudzovaní primeranosti výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy považoval za primeranú výšku náhrady v rozsahu 35 000 eur pre každého zo žalobcov, s prihliadnutím na obsah ich skutkových vyjadrení, výpovedí svedkov, ktorými mal preukázanú značnú citovú väzbu žalobcov ako rodičov voči zosnulému synovi. Zohľadnil všetky okolnosti prípadu, vrátane vážnosti a trvania následkov takejto traumy. Považoval za preukázané, že žalobcovia mali s nebohým synom veľmi silný emotívny vzťah založený na porozumení a láske. Smrť syna ich poznamenala trvalo negatívne, ktorí v dôsledku dopravnej nehody stratou syna utrpeli ujmu na svojich osobnostných právach. Boli dotknuté ich práva na rodinný život a súkromie, stratili možnosť viesť rodinný a súkromný život so svojim synom a prežívať s ním pozitívne, aj prípadné negatívne stránky života. Zásah do ich osobnostných práv spôsobil vinník dopravnej nehody a to vodič pri výkone jeho pracovných povinností, čo bolo preukázané výsluchom H. U., ako aj svedkov R. M., N. Q., konateľov zamestnávateľa vodiča. Dopravná nehoda bola spôsobená nákladným motorovým vozidlom, ktoré bolo povinne zmluvne poistené u žalovanej. Žalobcovia v konaní nepreukázali, že by tragická smrť ich syna zanechala následky fatálneho charakteru spočívajúce, napr. v závažnom a neodstrániteľnom zhoršení ich zdravotného stavu, v preukázateľne negatívnej trvalej duševnej traume, preto v prevyšujúcej časti uplatneného nároku vo výške 75 000 eur pre každého z nich, považoval uplatnenú sumu nad priznanú výšku 35 000 eur za zjavne neprimeranú.

4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ustanovením § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal, keďže obe strany sporu mali v konaní úspech len čiastočný.

5. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 31. októbra 2019 sp. zn. 3Co/244/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 10 000 eur potvrdil a vo zvyšnej napadnutej vyhovujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu žalobcu 1/ zamietol. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 10 000 eur potvrdil a vo zvyšnej napadnutej vyhovujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu žalobkyne 2/ zamietol. V napadnutej zamietavej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobcom 1/ a 2/ priznal proti žalovanej plný nárok na náhradu trov konania. Opravným uznesením z 30. septembra 2021 sp. zn. 3Co/244/2018 (v spise na č. 506), opravil obchodné meno žalovanej postupom v súlade s ustanovením

§ 224 CSP.

6. V odôvodnení uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutie a na základe viazanosti zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie dospel k záveru, že odvolanie žalobcov proti zamietavému výroku nie je dôvodné, odvolanie žalovanej, proti vyhovujúcej časti rozsudku je čiastočne dôvodné. Stotožnil sa s posúdením otázky pasívnej vecnej legitímácie súdom prvej inštancie s konštatovaním, že žalovaná v odvolaní viac-menej zopakovala rovnaké argumenty, ktoré prezentovala už v konaní pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd dôsledne a dostatočne vysporiadal, preto s posúdením tejto námietky sa odvolací súd stotožnil a odkázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia uvedené v bodoch 25 až 36 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie.

7. Následne v rámci vysporiadania sa s odvolacími námietkami, odvolací súd citujúc ustanovenia § 1 ods. 1a 2, § 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z. z., ako aj § 13 Občianskeho zákonníka dôvodil, že sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. je nutné vychádzať z chápania škody nielen ako majetkovej, ale aj nemajetkovej. Zároveň platí, že pokiaľ vnútroštátne (slovenské) právo pri dopravných nehodách upravuje zodpovednosť poisteného v dvoch právnych inštitútoch, a to v inštitúte zodpovednosti za škodu a v inštitúte zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musia byť oba tieto druhy zodpovednosti predmetom poistného krytia (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo/143/2017 z 27. februára 2018, 6MCdo/1/2016 z 31. júla 2017). Z uvedených rozhodnutí najvyššej súdnej inštancie vyplýva právny záver, že pojem škoda je pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. potrebné vykladať eurokonformne, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej Únie, nahradených smernicou Európskeho parlamentu a Rady zo 16. septembra 2009, č. 2009/103/ES. Hoci táto smernica nedefinuje pojem „škoda“, z jej textu je zrejmé, že používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho najvyšší súd vyvodil, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú, aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú. Oba prezentované názory Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nadväzovali na stanoviská vyslovené Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení, sp. zn. III. ÚS 666/2016 z 11. októbra 2016, sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo 17. augusta 2016, v ktorých zdôraznil, že hoci Súdny dvor Európskej únie nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka umožňuje blízkym osobám, obetiam usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Prihliadal na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody je predmetom povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. V nadväznosti na uvedené konštatoval, že vyššie uvedené stanoviská predstavujú novo formulovaný právny názor v otázke posudzovania náhrady nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Na základe uvedeného uzavrel, že pokiaľ usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu v zmysle ustanovenia § 444 Občianskeho zákonníka, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto ujma predmetom poistného krytia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. Navyše v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 8/2018, bol publikovaný judikát s právnou vetou, že v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej prevádzkou motorového vozidla je daná pasívna vecná legitímácia poisťovne (rozsudok sp. zn. 6MCdo/1/2016 z 31. júla 2017) Z uvedeného teda vyplýva, že odvolací súd nepovažoval námietku žalovanej ohľadne nedostatku jej pasívnej vecnej legitímácie za opodstatnenú, ktorá súdom prvej inštancie bola správne posúdená.

8. Odvolací súd zároveň konštatoval správne zistenie neoprávneného zásahu do osobnostnej sféry žalobcov, konkrétne do ich práva na súkromie a rodinný život, ktorý dosiahol takú intenzitu, že bolo dôvodné priznanie relutárnej náhrady. Skutočnosť, že smrť blízkej osoby pozostaleho príbuzného v dôsledku prevádzky motorového vozidla, ktorá nebola zavinená touto blízkou osobou, ani pozostalým príbuzným, za podmienok obdobných prejednávanej veci, predstavuje neoprávnený zásah do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život, bola totiž opakovane vyslovená v rámci ustálenej

rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. 1Cdo/77/2009 z 27. októbra 2010, sp. zn. 5Cdo/265/2009 zo 17. februára 2011, 2Cdo/194/2011 z 27. novembra 2012).

9. Pri úvahách o výške náhrady nemajetkovej ujmy, zohľadniac kritériá vyplývajúce z ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, a to závažnosť nemajetkovej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo, však odvolací súd dospel na rozdiel od súdu prvej inštancie k záveru, že za primerané odškodnenie treba považovať nemajetkovú ujmu v sume 10 000 eur pre každého zo žalobcov. Pri svojej úvahe o ustálení adekvátnej náhrady za zásah do osobnostných práv žalobcov, odvolací súd vychádzal zo zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie, ktorý považoval za zistený v potrebnom rozsahu a správny. Syn žalobcov zomrel vo veku 24 rokov v dôsledku tragickej dopravnej nehody, ktorú sám nespôsobil, nakoľko vinnikom bol vodič H. U., ktorý bol za uvedený skutok v trestnom konaní uznaný vinným a potrestaný trestom odňatia slobody, podmienčne odložený; túto okolnosť možno pritom považovať za určitú formu satisfakcie. Odvolací súd prihliadal na skutočnosť, že žalobcovia stratili syna vo veku, kedy sú medzi rodičmi a deťmi vytvorené silné citové väzby, pričom tento vzťah bol umocnený tým, že zomrelý syn žil so žalobkyňou 2/ v spoločnej domácnosti. I keď žalobca 1/ si po rozvode manželstva so žalobkyňou 2/ založil vlastnú rodinu, naďalej udržiaval s nebohým synom intenzívny kontakt, pomáhal mu v pohostinskom zariadení. Žalobcovia neboli na synovi finančne závislí, ani inak odkázaní, boli plne sebestační, pričom intenzita ich vzťahu bola primeraná veku zomrelého a žalobcov, nebola ničím zvláštna, ani výnimočná z hľadiska obsahu a spôsobu (intenzita trávenia spoločného času, záľuby, dovolenky, a pod.). Všetky uvedené skutkové okolnosti odvolací súd zhodnotil, a to i vo vzťahu k všeobecne zdieľaným predstavám o spravodlivosti tak, aby priznaná reálna náhrada bola porovnateľná so sumami priznanými v iných, skutkovo obdobných veciach, na ktoré poukázal. Za spravodlivú preto považoval priznanú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur pre každého zo žalobcov, ako primeranú kompenzáciu za neočakávanú a náhlu stratu syna. K argumentácii žalobcov ohľadne sumy ľudského života vyčíslennej Výskumným ústavom dopravným, a. s. Žilina v hodnote 332 144 eur, ako aj ohľadne finančnej čiastky ustálenej metodikou Najvyššieho súdu Českej republiky v sume okolo 10 000 000 Kč, odvolací súd uviedol, že nemohol zohľadňovať, ani nezohľadňoval osobitosti toho - ktorého prejednávaneho prípadu, preto ani priznaná náhrada nemôže byť vnímaná ako základ pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v danom prípade. Vzhľadom na vyššie uvedené následne odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok vo vyhovujúcej časti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v rozsahu 10 000 eur pre každého zo žalobcov v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 CSP a vo zvyšnej vyhovujúcej časti zmenil napadnutý vyhovujúci výrok v súlade s ustanovením § 388 CSP a žalobu ako nedôvodnú zamietol; potvrdil ako vecne správny rozsudok aj v zamietavom výroku ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP).

10. O nároku na náhradu trov celého konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 a zásadou úspechu žalobcov v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP). Na rozdiel od súdu prvej inštancie, ktorý pochybil pri posúdení pomeru úspechu a neúspechu strán v spore, odvolací súd konštatoval, že žalobcovia 1/ a 2/ boli plne procesné úspešní, preto im vznikol nárok na náhradu trov celého konania, pričom základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

11. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia (ďalej len „dovolatelia“), ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. V súvislosti s namietaným nesprávnym procesným postupom súdu namietali nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, z dôvodu, že podľa ich názoru, sa odvolací súd náležite nevysporiadal s otázkou výšky peňažnej satisfakcie tak, aby bola zo strany žalobcov vnímaná ako spravodlivá a primeraná. Podľa dovoľateľov bolo povinnosťou odvolacieho súdu sa dostatočným spôsobom vysporiadať s argumentáciou žalobcov, aby dôvody pre zníženie náhrady, resp. potvrdenia rozhodnutia boli jasné, zrozumiteľné a dostatočne konkrétne. V tejto súvislosti poukázali na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 736/2016 z 5. decembra 2017 a zároveň uviedli, že síce stanovenie výšky náhrady je vecou voľnej úvahy súdu, táto úvaha musí byť odôvodnená a musí mať svoj základ v zistenom skutkovom stave, čo z namietaného rozhodnutia nepovažovali za zrejmé. V tejto súvislosti zároveň namietali, že odvolací súd nezopakoval dokazovanie v súvislosti s určením výšky nemajetkovej ujmy, pričom na rozdiel od súdu prvej inštancie nebol v priamom kontakte so žalobcami, s vinníkom dopravnej nehody a so svedkami. Výtкли odvolaciemu súdu, že náležite neodôvodnil ako pri rozhodovaní o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnil princíp proporcionality, keď

porovnával čiastky náhrady nemajetkovej ujmy v iných prípadoch, nielen v obdobných, ale aj v ďalších nesúvisiacich s úmrtím, a či priznaná náhrada vo výške 10 000 eur má byť spravodlivou kompenzáciou. S poukazom na článok 1 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (prijatý oznámením FMZV ČSFR pod č. 209/1992 Zb., ďalej len „Dohovor“), je aj právo na kvalitné súdne konanie, ktoré musí byť zabezpečené množstvom inštitucionálnych a procesných prvkov. Okrem iného, toto právo zahŕňa aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne všetkými námietkami, argumentmi a návrhmi na dokazovanie s podmienkou, že tieto majú význam pre rozhodnutie vo veci samej. Zároveň zahŕňa aj právo strany sporu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkové otázky, majúce pre vec podstatný význam (III. ÚS 119/03, II. ÚS 85/06, II. ÚS 383/06, IV. ÚS 115/03).

12. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, dovolatelia boli toho názoru, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu zatiaľ nebola vyriešená právna otázka, týkajúca sa výšky náhrady nemajetkovej ujmy, založenej na skutkovom stave, ktorý je predmetom sporu, čo zapríčiňuje nejednotný prístup všeobecných súdov k určeniu jej konkrétnej sumy. Kým po rozsudku Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-22/12 z 24. októbra 2013 vo veci Katarína Haasová proti Rastislavovi Petříkovi a Blanke Holingovej, rozhodovacia prax všeobecných súdov a ústavného súdu prešla v otázke pasívnej vecnej legitímácie komerčných poisťovní turbulentným obdobím, nakoniec s pozitívnym výsledkom pre poistených a osôb poškodených dopravnou nehodou. V súčasnosti je pred rozhodovaciu činnosť slovenských súdov nastolený ďalší problém a to výška náhrady nemajetkovej ujmy. Podľa ich názoru je nevyhnutné, aby sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal zachovaním zásady primeranosti pri priznávaní peňažnej satisfakcie; preto v tejto v súvislosti vymedzili právne otázky, a to aké hľadiská treba mať na zreteli pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy hradenej zo zákona č. 381/2001 Z. z. za duševné útrapy, spôsobené pozostalým, za narušenie ich emocionálnych vzťahov, za zásah do ich súkromného rodinného života v súvislosti s usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode, na ktorej musia súdy rozhodujúce o tomto nároku prihliadať (i); majú sa zohľadňovať pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy hradenej z povinného zmluvného poistenia aj majetkové pomery škodcu/poisteného (ii); má sa zohľadňovať pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy hradenej z povinného zmluvného poistenia náhrada priznávaná na základe iných hmotnoprávných predpisov, upravujúcich odškodňovanie sekundárnych obetí (iii); čo má pozostalým odčiniť, resp. akú funkciu plní náhrada priznávaná v súlade s ustanovením § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka pri usmrtení blízkej osoby (iv). Pokiaľ by dovolací súd dospel k záveru, že tieto právne otázky už boli zodpovedané jeho rozhodovacou činnosťou, je možné ich analogicky použiť na konania o náhradu nemajetkovej ujmy hradenej z povinného poistenia, dovolatelia boli toho názoru, že doteraz nebola zodpovedaná právna otázka konkrétneho rozsahu náhrady a to, akú náhradu nemajetkovej ujmy modifikovateľnú zákonnými a judikatúrnymi kritériami, je možné považovať v prípade najbližších osôb (manžel, rodičia, deti) za základnú čiastku za zásah do osobnostných práv a za znehodnotenie citových vzťahov medzi pozostalými a usmrtenou osobou pri dopravnej nehode (v). V nadväznosti na uvedené sa dovolatelia domnievali, že odvolací súd síce správne aplikoval príslušnú právnu normu, avšak nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav, pretože jej výška nie je založená na objektívnych a rozumných dôvodoch. V tejto súvislosti ďalej dôvodili, že odvolací súd zohľadnil iba citové väzby rodičov k synovi, pričom výšku náhrady po právnej stránke komplexne neposudzoval v súvislosti s ďalšími okolnosťami. Na porovnanie poukázali na výšky náhrad nemajetkovej ujmy sekundárnych obetí, v súlade so zásadou primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy aj v kontexte s ďalšími predpismi upravujúcimi obdobnú problematiku a rozhodovaciu prax všeobecných súdov, a to pri ktorých úhradu realizuje štátny orgán určený zákonom, a to za smrť v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania - manžel/ka 46 485,40 eur; za smrť v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania - nezaopatrené dieťa 23 242,70 eur; za smrť v dôsledku násilného trestného činu - 50 -násobok minimálnej mzdy 26 000 eur. Zároveň podotkli, že uvedené sumy vyjadrujú len základný rámec, prostredníctvom ktorého Slovenská republika plní svoj pozitívny (sociálny) záväzok voči občanovi. Nepovažovali za správne, aby v súkromnoprávnom vzťahu sa náhrada nemajetkovej ujmy nepribližovala ani ku hranici súm, ktoré uhrádza štát pozostalým osobám. Pri úhradách, ktoré realizujú komerčné poisťovne, či zodpovedná súkromná osoba, sú stanovené náhrady v súvislosti so zanedbaním zdravotnej starostlivosti v rozsahu 30 000 do 100 000 eur, pri dopravných nehodách od 20 000 do 33 500 eur. Zároveň dovolatelia poukázali na hierarchiu odškodnení s tým, že je nevyhnutné prihliadať aj na právne závery kreované

ústavným súdom v náleze z 5. decembra 2017 sp. zn. III. ÚS 288/2017, ktorý bol publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 46/2017, z ktorého relevantnú časť citoval a to, že „pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy, musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako, v judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady“. V nadväznosti na uvedené poukázali na inú obdobnú vec toho istého odvolacieho senátu, v ktorom konaní bola priznaná náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 16 000 eur. Vzhľadom na zjavný nepomer priznaných súm, je potom legitímna otázka, v čom je doživotná trauma spôsobená žalobcom menej závažná, že si vyžadovala priznanie nižšej náhrady. Európsky súd pre ľudské práva vo veci Framipek s. r. o. a AGRORACIO Senica a. s. proti Slovenskej republike priznal sťažujúcim sa obchodným spoločnostiam za vzniknuté prietahy náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7 300 eur a 6 400 eur, t. j. takmer porovnateľnú v prípade žalobcov. Napokon dovolatelia poukázali na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2017 sp. zn. III. ÚS 289/2017 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 43/2017, z ktorého vyplýva, „že postoj všeobecných súdov vyznačujúci sa odlišnosťou prístupu k prejednávanej veci, ktoré sú v podstate identické, bez toho, aby svoj odklon odôvodnili, je prejavom svojvôle, ktorá odporuje základnému princípu materiálneho právneho štátu“. Podľa ich názoru odvolací súd takto nepostupoval, neprihliadal na náhradu iných „závažných“ prípadoch, pričom z pohľadu hierarchie nemôže obstať odôvodnenie sumy 10 000 eur. Nepostačujúca výška náhrady degraduje hodnotu nerušeného rodinného života a dôveru žalobcov v spravodlivé rozhodnutie vo veci samej. Napokon, pri úvahách o odškodnení, podľa názoru žalobcov, mal odvolací súd prihliadať aj na čiastky priznávané za telesné (duševné) zranenia podľa sadzieb bodového ohodnotenia uvedeného v zákone č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov v rozmedzí od 260 až 1 300 bodov za položku č. 255 vážne duševné poruchy, vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií, by následne vznikol poškodenému (žalobcom) pri hodnote bodov vo výške 20,26 eur nárok na náhradu škody na zdraví v sume od 5 268 eur do 26 338 eur. Je preto nepochybné, že neočakávaným úmrtím syna žalobcov došlo k širšiemu zásahu, nielen k poškodeniu ich zdravotnej sféry. V závere akcentovali, že peňažné plnenie pre každého zo žalobcov vo výške 10 000 eur nepokrýva poškodenie duševného zdravia a zároveň zničenie morálneho, citového a sociálneho puta žalobcov s nebohým synom, ako aj ich traumy zapríčinené do budúcnosti. Napokon poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo 894/2018 z 19. septembra 2018, Rc 85/2019, ktorého relevantnú časť citovali s tým, že zdôraznili, že 20-násobok priemernej hrubej mesačnej nominálnej mzdy má byť dolnou hranicou, od ktorej má súdna prax odvíjať výšku náhrady a nie limitom, kde by sa mala úvaha o výške satisfakcie skončiť. Napokon dovolatelia v závere podotkli, že vzhľadom na ich argumentáciu by mal Najvyšší súd Slovenskej republiky stanoviť kritéria, aby rozhodovacia prax vedela pružne reagovať na akúkoľvek kauzu súkromnoprávných subjektov a podľa závažnosti zásahu stanoviť náhradu nemajetkovej ujmy spôsobeným následkom s poukazom aj na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22. decembra 2015, v ktorom zdôraznil, že strata blízkej osoby, najmä dieťaťa, je pre väčšinu ľudí tou najväčšou stratou, s ňou sa môže v živote stretnúť a je pre neho ťažko pochopiteľné, že v niektorých prípadoch (z hľadiska menej závažných) dosahujú čiastky peňažnej satisfakcie v porovnateľnej úrovni s náhradami za nemajetkovú ujmu spôsobenú úmrtím blízkeho, takúto nemajetkovú ujmu pociťujú pozostali veľmi ťažko a to viac naliehavé, že sa javí potreba, aby výška náhrady bola z pohľadu žalobcu spravodlivo stanovená. Navrhli zrušiť napadnuté rozhodnutia a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

13. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu, s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f/ CSP nesúhlasila. Bola toho názoru, že výška nemajetkovej ujmy závisela na súdnej úvahe a bolo vecou odvolacieho súdu, či sa s úvahou súdu prvej inštancie o primeranosti priznanej výšky stotožní. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia považovala za dostatočné, v rámci ktorého sa odvolací súd s argumentáciou dovolateľov vysporiadal. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, žalovanej tvrdila, že ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka nelimituje súd pri priznávaní rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy. Posúdenie okolností ponecháva na úvahu súdu, ktorá musí spočívať na logických a legitímnych faktoch, pričom súdom priznaná výška je závislá od individuality každého prípadu. Z tohto dôvodu výška priznanej náhrady nie je otázkou právnou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, na ktorú by sa vzťahoval dovolací dôvod

uvedený v uvedenom ustanovení. Polemika dovolateľov o výške priznanej náhrady určenej súdom významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Z dôvodu, že dovolatelia nekonkretizovali žiadnu právnu otázku, ktorú mal súd nesprávne právne posúdiť, ani nevymedzili dovolací dôvod spôsobom uvedeným v zmysle ustanovenia § 432 ods. 1 a 2 CSP, považovali dovolanie v tejto časti za neprípustné. Navrhli dovolanie žalobcov ako nedôvodné zamietnuť. Podaním zo 17. júna 2012 doplnili vyjadrenie k dovolaniu žalobcov o stanovisko k porovnaniu náhrad nemajetkovej ujmy sekundárnych obetí. Podľa jej názoru na priznávané náhrady pri smrti v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, nie je možné prihliadať a to z dôvodu, že konkrétna výška odškodnenia nevychádza z okolností usmrtenia, intenzity zásahu do osobnej sféry, ale výlučne z toho, akú sumu zomrelý do sociálneho systému zaplatil, teda aký bol vymeriavací základ usmrtenej osoby. Taktiež porovnanie dovolateľov s výškou vyplatenej náhrady Sociálnou poisťovňou a výškou, ktorú by mala zaplatiť súkromná poisťovňa z povinného poistenia motorových vozidiel, považovala za neadekvátne a neporovnateľné. Porovnala príjmy Sociálnej poisťovne, z ktorého pozostalému manželovi vypláca odškodné, ktoré je neporovnateľne a desiatky násobne vyššie než príjem súkromnej poisťovne z povinného poistenia motorových vozidiel. Dôležitou a zásadnou námietkou žalovanou vo vzťahu k uplatňovaniu zákona č. 461/2003 Z. z. bola skutočnosť, že uvedený zákon vylučuje nároky rodičov, čo znamená, že žalobcom by žiaden nárok na odškodné Sociálnou poisťovňou nevznikol. V okolnostiach prípadu súd priznal žalobcom súhrne 20 000 eur, pričom priznania nároku Sociálnou poisťovňou by žalobcom 1/ a 2/ nárok vôbec nevznikol. Vo vzťahu k namietanej neprimeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy následne žalovaná poukázala na rozhodnutie Európskym súdom pre ľudské práva vo veci Kontrová proti Slovenskej republike, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 25 000 eur za násilnú smrť oboch maloletých dcér poškodenej. Podľa názoru žalovanej, priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v sume po 10 000 eur je jasne a dostatočne zdôvodnené. Navyše, súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške poukázal aj na úpravu vyplývajúcu zo zákona č. 274/2017 Z. z., ktorá stanovuje pre obeť násilného trestného činu odškodnenie za nemajetkovú ujmu vo výške 25-násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy, platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu, ak bola trestným činom spôsobená smrť. V okolnostiach prejednávanej veci by nemajetková ujma za násilné usmrtenie predstavovala sumu okolo 8 000 až 9 000 eur, pričom žalobcom bola priznaná suma 10 000 eur a nešlo o úmyselný zločin - násilnú trestnú činnosť, ale o dopravnú nehodu spôsobenú z nedbanlivosti. V závere podotkla, že dovolatelia pri určení výšky nemajetkovej ujmy, nerozlišujú vôbec medzi násilnou smrťou obete závažných trestných činov, kde sú pozostalí traumatizovaní násilnosťou a úmyselným konaním páchatel'ov a medzi smrťou spôsobenou neúmyselným konaním páchatel'a. V okolnostiach prípadu neúmyselným konaním človeka, ktorý neúmyselne spôsobil smrť, ktorého taktiež táto udalosť trvalo poznačila, pričom miera intenzity zásahu je nižšia v prípade nedbanlivostného spôsobenia smrti ako v danej veci, než v prípade zodpovednosti za spáchanie úmyselného násilného trestného činu, ktorá v prípade definície obete násilného trestného činu vyžaduje úmyselné zavinenie, čo poškodeného stigmatizuje omnoho viac. V závere akcentovala, že súdy k tejto otázke už zaujali jasný právny názor a zhodne uvádzajú, že výška nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je náhradou za život, pretože žiadna suma súdom priznaná nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu na to, aby nahradila život človeka. Pri smrti blízkej osoby žiadna suma, ani vysoká ani nízka nemôže byť dostačujúcim ekvivalentným prostriedkom ochrany osobnosti. Argumenty dovolateľov preto navrhla odmietnuť.

14. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

15. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci

konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

16. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

17. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

19. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

20. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

21. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

22. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3Cdo/110/2017, 4Cdo/128/2017, 8Cdo/56/2017).

23. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

24. Podľa § 424 CSP dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

25. Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného

prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (§ 419 až § 423 CSP), či bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP) a či spĺňa zákonom vyžadované náležitosti vrátane osobitnej podmienky povinného právneho zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie (§ 424 až § 426 CSP). Skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska objektívneho nasleduje až po skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania. Pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie nie je subjektívne prípustné, nepristúpi už k skúmaniu prípustnosti dovolania z objektívneho hľadiska (vrátane naplnenia dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 a § 421 CSP) a dovolanie ako podané neoprávnenou osobou bez ďalšieho odmietne.

26. Subjektívna prípustnosť dovolania reflektuje stav procesnej ujmy v osobe určitého účastníka konania (strany sporu), ktorý sa prejavuje v porovnaní najpriaznivejšieho výsledku, ktorý odvolací súd pre účastníka mohol založiť svojím rozhodnutím a výsledku, ktorý svojím rozhodnutím skutočne založil (3Cdo/46/2001). Ujma môže mať podobu formálnu, ktorá sa navonok prejavuje v odlišnosti napadnutého výroku rozhodnutia od posledného návrhu účastníka vo veci samej v jeho neprospech, a podobu materiálnu, ktorá je daná vtedy, ak rozhodnutie svojím obsahom znevýhodňuje osobu podávajúcu opravný prostriedok alebo zhoršuje jej právne postavenie (zúžením jej práv, rozšírením jej povinností), a preto u nej existuje právny záujem požadovať na súde vyššej inštancie odlišné rozhodnutie vo svoj prospech. Dovolací súd osobitne zdôrazňuje, že posúdenie otázky, či dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu vyznel v prospech alebo neprospech účastníka, a teda či účastník je oprávnenou osobou na podanie dovolania, prislúcha výlučne dovolaciemu súdu (R 50/1999). Pri tomto posudzovaní nemožno brať do úvahy subjektívne presvedčenie účastníka o ujme, ale len objektívnu skutočnosť, že rozhodnutím odvolacieho súdu bola účastníkovi spôsobená určitá, aj nepatrná ujma, ktorú možno odstrániť zrušením alebo zmenou napadnutého rozhodnutia (5Cdo/215/2010, 4Cdo/172/2017).

27. Z uvedeného vyplýva, že pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania je potrebné zohľadniť, či napadnuté rozhodnutie má negatívny dopad na dovolateľa a či mu bola spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery, či prípadným zrušením rozhodnutia sa dosiahne náprava dôsledkov, ktoré vyvolalo (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/46/01 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe 2003 pod č. 49).

28. Ak je úlohou civilného súdneho konania ochrana práv a právom chránených záujmov účastníkov - jednotlivcov (čl. 2 ods. 1 Základných princípov CSP), nemôže opravný prostriedok podať osoba, ktorej práva nie sú porušené. To znamená, že právo (účinne) podať dovolanie nie je dané tomu subjektu, v neprospech ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu nevyznelo a ktorý týmto rozhodnutím nebol negatívne dotknutý na svojich právach, pretože nie je splnená podmienka subjektívnej prípustnosti takéhoto dovolania. V danom prípade dovolanie podané aj proti výroku, ktorým odvolací súd potvrdil vyhovujúci výrok týkajúci sa priznania náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom 1/ a 2/ vo výške 10 000 eur každému z nich, je rozhodnutím v prospech dovolateľov, preto dovolanie podané žalobcami 1/ a 2/ v tejto časti dovolací súd odmietol, lebo bolo podané neoprávnenou osobou v zmysle ustanovenia § 447 písm. b/ CSP.

29. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f/ CSP, dovolatelia namietali nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, nevysporiadanie sa dostatočným spôsobom s ich argumentáciou vo vzťahu k namietanej výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, ako aj neuvedenie jasných a zrozumiteľných dôvodov pre zníženie náhrady nemajetkovej ujmy, vrátane nezopakovania dokazovania odvolacím súdom.

30. K namietaného nedostatočnému odôvodneniu napádaného rozhodnutia dovolací súd uvádza, že odôvodnenie uvedené v bode 36 až 41 v spojení s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie v celom jeho kontexte (najmä s bodmi 42 až 46) spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť

alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

31. V danom prípade potvrdením rozhodnutia vo veci samej sčasti vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti nad sumu 35 000 eur priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd preskúmal správnosť zistenia skutkového stavu, ako aj správnu aplikáciu a interpretáciu príslušných hmotnoprávných noriem na zistený skutkový stav a zároveň aj skutočnosť, že rozhodnutie bolo vydané v súlade s ustanoveniami procesného práva. Výsporiadanie sa s podstatnými námietkami uplatnenými v odvolacom konaní, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle ustanovenia § 387 ods. 3 CSP. Takéto rozhodnutie nemožno považovať za nepresvedčivé. Z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a prvoinštančného), chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. V odôvodnení rozhodnutia v bodoch 36 až 40, odvolací súd uviedol, s ktorými skutkovými okolnosťami sa pri posudzovaní výšky nepriznanej náhrady nemajetkovej ujmy nad 35 000 eur stotožnil so súdom prvej inštancie s tým, že považoval za nesporné, že smrť blízkej osoby žalobcov v dôsledku dopravnej nehody predstavuje neoprávnený zásah do ich osobnostnej sféry a to do práva na súkromie a rodinný život, ktorých intenzita dôvodila priznanie relutárnej náhrady. Stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, že uvedené nepochybne trvalo a negatívne zasiahlo do ich životov, predstavuje nenávratnú a neodstrániteľnú ujmu, ktorá skutočnosť opodstatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z obsahu odôvodnení nevyplýva nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

32. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napádaného rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením rozhodnutia dovolateľom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. (Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.).

33. Aj v zmysle judikatúry ústavného súdu platí, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku. Iba skutočnosť, že dovolatelia sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňujú, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06).

34. Napokon aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozhodnutia vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

35. Dovolací súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku týkajúcu nezopakovania dokazovania odvolacím

súdom vo vzťahu k potvrdzujúcemu výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti súdom prvej inštancie. V danom prípade procesný postup vyplývajúci z ustanovení § 384 v spojení s § 385 CSP vo vzťahu k potvrdzujúcemu výroku nebol aplikovateľný. K potvrdeniu rozhodnutia vo veci samej v súlade s ustanovením § 387 CSP, nie je potrebné nariaďovať pojednávanie pred odvolacím súdom (§ 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 1 a 3 CSP). Namietaný procesný postup odvolacieho súdu preto nevykazoval vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

36. Vo vzťahu k výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcom rozsahu nad priznanú sumu 10 000 eur každému z dovolateľov, odvolací súd taktiež zákonným spôsobom odôvodnil rozhodnutie uvedené v bodoch 38 až 41, ktoré spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia vyplývajúce z ustanovení § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie súdu, ktorý stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Povinnosťou súdu je vždy vysporiadať sa s podstatnými relevantnými argumentmi sporových strán, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

37. V danom prípade odvolací súd vysvetlil na základe akých rozhodných skutkových okolností považoval za primeranú výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v sume 10 000 eur pre každého zo žalobcov, po zohľadnení závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobcov došlo. Pri svojej úvahe o ustálení adekvátnej náhrady za zásah do osobnostných práv žalobcov, vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorý považoval za zistený správne a v potrebnom rozsahu, ktorým bol viazaný (§ 383 CSP). Konštatoval, že syn žalobcov zomrel vo veku 24 rokov, v dôsledku dopravnej nehody, ktorú sám nespôsobil. Prihliadal na silné citové väzby medzi dovolateľmi a nebohým synom, ako aj na skutočnosť, že dovolatelia neboli na synovi finančne závislí, ani inak odkázaní, boli plne sebestační, pričom intenzita ich vzťahu z hľadiska obsahu a spôsobu (trávenia spoločného voľného času, záľub, dovoleníek a pod.), bola primeraná veku zomrelého a žalobcov. Po zhodnotení všetkých uvedených skutočností, odvolací súd i vo vzťahu k všeobecne zdieľanej predstave o spravodlivosti tak, aby priznaná relatívna náhrada bola porovnateľná so sumami v iných, skutkovo obdobných prípadoch všeobecných súdov, ako aj s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 646/2015, považoval za spravodlivú a primeranú kompenzáciu vo výške 10 000 eur pre každého zo žalobcov. V nadväznosti na uvedené dovolací súd konštatuje, že hodnotiaca úvaha súdov v konkrétnych okolnostiach danej veci zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov, i právnym posúdením.

38. K namietanému nezopakovaniu dokazovania odvolacím súdom, dovolací súd poukázal na to, že v preskúmvanej veci odvolací súd nevstupoval do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom bolo napadnuté rozhodnutie založené, ale vzhľadom na výlučne právne posúdenie nebol daný zákonný dôvod na doplnenie alebo zopakovanie dokazovania podľa § 385 ods. 1 CSP, teda ani na nariadenie pojednávania odvolacím súdom, lebo to nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem, ktorého existencia nebola v danom prípade daná. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (Válera Assalino proti Portugalsku z 25. apríla 2002, sťažnosť č. 64336/01) v prípadoch, kde skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitosťou, neuskutočnenie ústneho pojednávania nespôsobuje ujmu požiadavkám vyplývajúcim z čl. 6 ods. 1 Dohovoru najmä, ak pojednávanie na prvom stupni bolo verejné a vyšší súd posudzoval právne otázky.

39. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

40. Dovolací súd už len poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť

skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti. Vo vzťahu k tomu však je potrebné dodať, že tieto vady v preskúmvanej veci dovolací súd nezistil, preto prípustnosť (a ani dôvodnosť) dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je daná.

41. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne.

42. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

43. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

44. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá dovolacím súdom ešte nebola riešená. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd doposiaľ neriešil a je daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil a s právnym posúdením veci odvolací súdom dovolateľ nesúhlasí. Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom vymedzenej právnej otázky a že sa jedná o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Zároveň platí, že nastolená právna otázka, ktorá nebola doposiaľ vyriešená dovolacím súdom, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

45. V rámci dovolacieho prieskumu skúmania procesnej prípustnosti dovolania uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľmi vymedzené otázky uvedené v bode 12 tohto rozhodnutia nie sú otázkami právnymi, ale skutkovými, ktorých posúdenie je výsledkom zhodnotenia vykonaného dokazovania súdmi nižších inštancií. Ak v dovolaní absentuje vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s náležitosti vyplývajúcimi z § 432 ods. 1 a 2 CSP,

súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (1Cdo/150/2018, 2Cdo/185/2018, 3Cdo/74/2017, 4Cdo/235/2016, 5Cdo/16/2017, 6Cdo/6/2018, 7Cdo/254/2018, 8Cdo/191/2018, 9Cdo/4/2020). Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého samotná polemika dovolateľov s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či nesúhlas s právnymi závermi konajúcich súdov a kritika ich prístupov zvolených pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v ustanovení § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP, preto dovolanie z tohto dôvodu nie je prípustné. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy nedostatok náležitostí prípustnosti dovolania, a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom konaní, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

46. Dovolací súd na základe vyššie uvedeného odmietol dovolanie v súlade s ustanovením § 447 písm. c/ CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému dovolanie nie je prípustné vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 420 písm. f/ CSP. Vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolanie bolo odmietnuté v súlade s ustanovením § 447 písm. f/ CSP z dôvodu nevymedzenia dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 431 až 435. Z dôvodu podania dovolania neoprávnenou osobou proti potvrdzujúcemu vyhovujúcemu výroku odvolacieho súdu (čo do sumy 10 000 eur pre každého zo žalobcov), dovolací súd vo vzťahu k tomu výroku dovolanie v súlade s ustanovením § 447 písm. b/ CSP odmietol.

47. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP), ktorej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

48. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.